

Justis- og beredskapsdepartementet

Sendt pr. e-post: postmottak@jd.dep.no

Deres ref.: 17/5390 - KIST
Vår ref.: 253583

Dato: 21. november 2017

Høring om endring i utlendingsloven – straff for den som skaffer et utlending arbeid eller bosted når forholdene innebærer en utilbørlig utnyttelse av utlendingens situasjon

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 22.9.2017 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sondrer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for asyl- og utlendingsrett. Lovutvalget består av Bente Mostad Tjugum (leder), Jan Magne Birkeland, Sigrid Broch, Halvor Frihagen, Zulifqar Munir og Christel Reksten.

2. Kommentar

Advokatforeningen er positiv til departementets forslag til endring i utlendingsforskriften om straff for utilbørlig utnyttning av utlending som tilbys arbeid eller bolig. Forskriftsendringen vil gi utlendingen økt vern mot utnyttelse, og kan dessuten bidra til en likere konkurransesituasjon mellom norske og utenlandske bedrifter, for eksempel innen bygg- og anleggsbransjen.

Forslaget vil være med på å sikre rettsstillingen til utlendinger som kan være i en sårbar situasjon i forhold til arbeidsgivere hvor kravet til bolig er et vilkår nært knyttet opp til tillatelsen.

Advokatforeningen er positiv til at forslaget utvider straffebestemmelsen i Utlendingsloven § 108 tredje ledd bokstav b til også å straffe anskaffelse, så vel som formidling av arbeid eller bolig, hvor handlingen medfører en utilbørlig utnyttning.

Advokatforeningen antar at de foreslåtte endringene kan føre til en økning av domfellelser, men at endringen forøvrig ikke vil medføre økt belastning på rettsvesenet eller påtalemyndighetene.

2. Til punkt 3 - Departementets forslag

Høyesteretts avgjørelse i Rt. 2015 s. 1217 klargjorde at det å skaffe en utlending bolig som ledd i en ellers utilbørlig utnyttning i et arbeidsforhold, ikke ble rammet av straffebestemmelsen i Utlendingsloven § 108 tredje ledd bokstav b. Senere underrettspraksis har tolket avgjørelsen slik at utilbørlig utnyttning i et arbeidsforhold heller ikke har blitt rammet av straffebestemmelsen i de tilfeller hvor utlendingen har vært direkte ansatt hos arbeidsgiver.

Høyesteretts avgjørelse innebærer ingen endring av begrepet "utilbørlig utnyttning" slik dette er redegjort for i Ot. prp. nr 46 (1986-1987)

Advokatforeningen er positiv til at lovforslaget innebærer at en arbeidsgiver for fremtiden ikke lenger straffritt kan utsette en utlending for utilbørlig utnyttning alene fordi tilknytningen mellom utlending og arbeidsgiver har sitt grunnlag i en særskilt ansettelsesform eller prosess. Bestemmelsens formål er å verne utlendingen mot utilbørlig utnyttning uavhengig av i hvilken sammenheng utlendingen har kommet til arbeid eller bolig.

Advokatforeningen antar at lovendringen kan være med på å hindre at faglært utenlandsk arbeidskraft utnyttes av arbeidsgiver (sosial dumping), hvor tilgang til bolig gjøres til en del av arbeidsavtalen. Foruten å begrense muligheten for utnyttning av utlendingen, legger Advokatforeningen til grunn at lovendringen kan være med på å bedre konkurransesituasjonen innenfor bygg- og anleggsbransjen samt i andre yrker hvor arbeidsgiver erfaringsmessig tilbyr bolig som en del av arbeidsavtalen, f. eks. innen bilvask og sesongarbeid.

3. Forslag til forskriftsendringer

Advokatforeningen er positiv til den foreslåtte lovteksten i utlendingsforskriften § 108 tredje ledd bokstav b.

Vennlig hilsen

Jens Johan Hjort
leder

Merete Smith
generalsekretær

Saksbehandler: Helle Hatten
hha@advokatforeningen.no